

73

oemes

MIQUEL PERIS SEGARRA

ANNUAL YEAR 1914-15

POEMES

POEMES

REVISED EDITION

1915

MIQUEL PERIS SEGARRA

POEMES

CASTELLÓ DE LA PLANA

M.CM.LXXV

D'aquesta edició de

P O E M E S

se n'han tirat 1.030 exemplars,
30 dels quals numerats del 1
al 30, — que no es posen a la
venda —, sobre paper verjurat os
de Oliva i Boada, i els restants
sense numerar, sobre paper os
d'edició, de Torras Doménech

Depósito legal CS. 155-1975

I. S. B. N. 84-400-8.361-0

POEMES
DE RECULLS CRIVELLATS
(1967-74)

A ma mare

*«La terra de ma terra
és pols del meu camí»*

BERNAT ARTOLA

BRANCAL

Ja endinsat en la publicació d'aquest llibre de versos, he d'assabentar el possible lector — si hi esdevé —, de la causalitat determinant de la selecció dels poemes que s'han fet lletra d'impremta. Exigències estètiques, econòmiques, etc., limiten la quantitat, si més no, de l'obra escollida.

De passada diré que he escrit per al meu divertiment espiritual, enquimerant-me — això sí —, a assolir una llengua fins on ma permés la meua lletraferimenta. I, malgrat els escarafalls d'alguns, m'infot — de bona veritat —, que m'entenguen o no; eixe no és problema meu.

Potser d'altres s'escandalitzen manifestant-se amb l'adient escarot de sempre, quan no s'escriu a la seua mesura. Però, què més puc fer si he despulat els meus sentiments, li'ls ofrene al poble, pague amb els meus diners i no demane res a ningú que no siga del meu reduït cercle d'amics?

I per arrematar em reafirme en la positura on he estat i estaré: Cal enlairar la llengua i el poble al mateix nivell, no rebaixar la llengua a nivell de poble. El mot *popular* està en crisi; també cal revisar-lo.

No res més. Bon profit. Si sabeu mastegar, mastegueu.

M. P S.

I. - VULL ASSOLIR

I

Jo he vist la fàm ser guany de cada dia;
la por i el plor, juguines de l'infant;
el sol, rodó i daurat, pa del migdia;
la dalla de la Mort, lluna minvant.

Jo he vist florir tothora la rosella
al calcinat rocam del clapissar.
I el calze de la virginal poncella,
rebre un rou verinós, i mustigar.

Ja n'he vist prou. El bram de la tempesta
rebutja l'esperit que, fugisser,
vol soplujar sa mítica conquesta
sota l'ombrall d'un refflorit roser.

I ací sóc nuu, rebent de l'estelada,
— dosser esperitat que lluu la nit —,
un bany d'argent fins la novella albada
que faça clar un món enterbolit.

II

Versos nonats, al si del cor, guarneixen
la serenor de la tenebra pia,
com els estels que abans de vindre el dia
ploren argent per la molsor que es deixen.

Ritmes dormits llur albirar gaudeixen
bressolejant, molsuts, l'ànima mia,
que també dorm i amb bategars somnia
versos silents que de sa son sorgeixen.

Sentimental esguard de la plaüra
que, sota el cel serè, lluu l'estelada
rimant son líric vers sense cadències.

El seny ben lluny de l'esperit que sura
cercant, ençà i enllà, mítica albada
per retrobar les eternals essències.

V

Vull retrobar allò que el seny rebutja
però que el cor, esmaperdut, delera.
Vull assolir el blau d'una quimera
sota l'ombrall de l'emotiva pluja.

Jo vull cantar i faig la ploranera
cançó d'amor que a la donzella enutja.
Jo vull plorar, i m'ix la cançonera
veu de l'enyor que l'esperit sopluga.

Vull atansar, de nit, la llum del dia;
vull lluitar per ma pau, vivint ma guerra.
Jo ja no sé què vull ni el que voldria,
quan la boirina és bres de ma desferra.

VII

El sol se'n va deixant-se enceses roses;
la lluna plena farà brollar sa plata.
Desfullaré ma lírica poncella?
Estic gaudint la serenor d'un somni!

VIII

Atansar la plaüra de la veu inefable,
l'eco mut del silenci, la sublim serenor.
Combregar amb el càntic d'un moment perdurable
allunyat de la lluita que comporta dolor.

Jaure a l'ombra d'un himne musicat d'estelades,
— ressonàncies eternes d'un segon sense fi —,
on el cant que no canta, sorregat d'argentades
siderals melodies, dorm al fons del seu si.

¿On serà l'inefable, en la veu que no parla
perquè no té paraules per a dir el que sent?
Llavimut jo la goge, mes no puc musicar-la:
En el cant del silenci, si més fort, més silent!

X

S'enlairava l'alosa a trenc d'alba
per gaudir la plaüra del blau
domassat d'esperances.
Saltironen ocells a les branques
comboiant la novella diada
que s'encén d'oriflames.
Per a mi, l'hora baixa.
Quan el sol, gamfaró de les ombres,
va deixant-se una estela de roses
mortallant el capvespre,
trobaré la gaubança.
I després, cavalcada del foll,
— solitud d'harmonies —,
pel camí catifat d'estelades.

XIII

Ocellet matiner:
Embruijat per la blava remor,
— escumosa harmonia d'onada —,
has volgut atansar
ton desig primicer de volar,
i frueixes l'eterna sonada
navegant-hi la mar del no-res.

Ocellet lliberat
que comboies volades sense ales
pel camí de la nit
musicada d'estels eternals.
Quina sort ser-hi amb tu
per gaudir d'argentades plaüres
a recer de la nau del teu bres!

II. - PRIMAVERALS AFANYS

II

Travessera
domassada,
farigola
i romaní.
La terrola
enamorada,
fugissera,
bota i vola
blau celatge,
la dreuera
de lerada,
l'estimada
de l'oratge
i el garbí.
Primavera
que floreixes
oliveres,
que afalagues
les figueres
i amanyagues,
riallera,
l'ametller:
El meu cor
ja no guarneixes
amb cap flor
del teu jardí.
Somniaré,
com la pitera
pregonera
d'esbarzer,

guarniré
les argelagues,
bressaré
la romeguera
d'un caixer
vora camí.

VIII

Ell és al si de l'eterna bressada,
ja victoriós de l'aspriva drecera,
collint les flors d'eternals primaveres
sota l'esguard argentat d'estelades.

Va somniador, sense afany de falòries,
bevent a doll la sublim poesia,
batec etern de planures sidèries
on viu l'amor d'infinityes plaüres.

No té al camí ni esbarzers ni argelagues,
l'assagador lluu catifa d'atzurs
perquè nuet de l'enuig de despulles,
vola, silent, via lliure, ses dèries.

Ara, potser, recolzat a la molsa
del blanc caixer cotonós d'algun núvol,
faça brollar de l'ullal de sa pensa
vers sublimat sense jocs de paraules.

Glòria, Bernat. Jovençanes, les nafes
dels tarongers de ta llar casolana,
lluïten per ser portaveus del missatge
que, coralment, avui enlaira el teu poble.

Ell és al si de l'eterna bressada,
ja victoriós de l'aspriva drecera,
collint les flors d'eternals primaveres
sota l'esguard argentat d'estelades.

X

L'escuma sembla, giravoltant-se,
rou que davalla d'un pètal blau,
blanca poncella que és engronsant-se,
nacrada joia dels llis palau.
Randa que fila la blava onada,
somni de verge, ros albirar,
jaç de corruixes d'enamorada
somniaadora voreta mar.
Quan xiuxiueges cançons eternes
guarnint de perles ton blau camí,
verge encisada, rep les fraternes
tendres lloances d'un cor fadrí,
d'un cor poeta que quan albira
l'anar-i-vindre del teu batec,
glateix de pressa, d'enyor sospira,
fent la rialla que fa l'ofec.
Goja, donzella, la primavera
bellugadissa del teu festeig:
L'ésser d'escuma — flor fugissera —,
potser negada pel fosc oreig,
perquè si el tràngol solca el paisatge,
— torb que ganyola tràgic destí —,
seràs mortalla que lluu l'erematge
de la bocana d'un remolí.

XIII

La vela enamorada
del jovencell garbí,
sorolla, passionada,
son ball de tremolí.
El vent, a cau d'orella,
per jove i per ardit,
li canta a la donzella
son ventaller neguit,
fent la meravellosa
tonada de l'amor
per una mar joiosa
guarnida de blavor.
La tendra canturella,
— pregó de l'albirar —,
comença quan la vela,
pel vent, fa un tremolar.

XIV

Quina enveja li tinc a la pitera,
sempre sense fer res, mirant la mar.
Bròfega planta, punxosa i malfeinera,
estàtic somniar.

Guaiteu l'esvelta fita entre les pales
fent-nos pregó de secativa terra.
Hieràtica quietud, celades ales
guarnint una desferra.

Quan de matí, a l'esclatar l'albada,
desperta amb presses l'escuma riallera,
la blava mar, amb goig d'enamorada,
somriu a la pitera,
i un cant d'amor entonarà l'onada,
— fresc alenar de verge matinera —,
quan amb afany la planta és pentinada
per l'ora marinera.

I amb salabroses flaires de la mar,
— perfums ubriagadors de Mar Llatina —,
és enflairada, no deixant de mirar
el vol de la gavina,
sense cansar-se mai de vore el blau
del cel i de la mar, fins l'horitzó.
Com desitja bressar-la el llis palau,
son més fidel guardó.

Retalls blancs de l'atzur — veles llatines —,
fan un tremoladís duo amb el vent;
sommis sota el cel blau — quietes gavines —,
blanquinen firmament.

I qual el sol a l'hora del migdia
s'atura per a fer son mig sesteig,

rebrà el punxós fullam la galania
d'amorosit festeig.
Allà al capvespre, a la boqueta nit,
quan tot ho abilla un vel d'intimitat,
a l'hora baixa, delera l'esperit
un son cristal.litzat,
i lliberant-se, mirant l'argentat cel,
mentre s'engronsa l'ona amb mig desmai,
enamorada d'un parpelleig d'estel
se'n va a l'obert espai,
i beu a doll l'eterna poesia
prenent un tebi bany d'aeri polsim,
despullada de carn. Oh cara aimia
d'un somni ben sublim!
Sortosa tu, benaurada pitera,
que pots sobrevolar la nostra mar.
I encara diuen que ets planta malfeinera?
Si jo pogués volar!
Punxosa, sí; punxosa et veig per fora,
però què tendra, què molsuda per dins,
què espiritual! Plaent quefer, tothora
gaudint silents camins.
Sortosa tu que estant sempre quieta
creues, si vols, la blava immensitat,
perquè tu ets ver esperit poeta
reblit de llibertat,
que amb ta afermada arrel a l'aspra terra,
simbolitzant l'espiritualitat,
bresses amb goig, guarnint una desferra,
un tast d'eternitat.

XIX

A l'estantís
del minvat toll,
un pasparís
semblava foll.
Sobre el verd jaç
vora un caixer,
teix el domàs
del seu deler.

Ai teixidor
malafanyat,
cerques l'amor
pel toll minvat?
No pots negar
que tu ets donzell.
Ves a nadar
al toll novell!

XXIV

Quan s'afanyava la primavera
pel blau celatge del senillar;
quan l'oroneta xiuxiuejava
mentre una vela tremolejava
les tonadelles que diu la mar;
quan les poncelles, a cau d'orella,
fan pregoneres llurs galanies
i als estantissos de la sequiota
bota i rebota verda granota
trenant novelles plasenteries,
jo sóc a l'ombra de la figuera
guaitant la randa del pasparís,
que fila i fila sa meravella,
desdenyant noses, a l'estantís.

L'anguila fussa, pastafanguera,
cercant passerres a l'escorrim.
I una brisanya ben marinera,
batussa el cormo de la palmera
per sostovar-li l'anyal polsim.
Les grosses rates cabironeres,
fent ses corrandes a l'emparrat,
comboien noces i, falagueres,
se'n van de pressa per un forat.
Pels màrgens vola la cama-roja;
enyoradissa, pels sotanells,
quan veu llunyana l'amor darrera,
clama d'enveja greixuda fotja
oint com canten petits ocells.

La dura llengua de l'aixadella
ferís la soca d'un tamarit,
d'on brolla roja saba novella
i esguita el calze d'una poncella
per a guarnir-la d'un dolç neguit.
Les marietes envermelleixen
les voravies dels vells camins;
acaronant-se, l'amor gaudeixen,
— roges follies —, els pixavins.
I els ferragossos, margalidetes,
fins les roselles vora el caixer,
gogen i riuen, fent-se escoltetes,
amanyagades pel magraner.
Sota un celatge primaverall,
sóc la milotxa de la marjal!

XXVIII

On és la Font de l'Amor, pastoret?
On trobaré el cristal·lí raig que apaga
l'encisadora foguera, manyaga
que m'acarona encenent-me de set?

Potser la Font brollarà a la muntanya,
al catifat ombradiu del pinar?
O potser és a la humida espadanya,
al si escumós de l'oneig de la mar?

Ai pastoret que pastures ovelles
vivint tos somnis tranquils de xiquet!
No saps d'on ragen les sabes novelles
per a apagar aquest foc, pastoret?

I el pastoret, tremolant sa innocència,
esgarrifat pel deler del senyor,
diu que no ho sap — benaurada sapiència —,
d'on brolla allò que anomenen amor.

XXX

Una punxa s'endinsava
lentament dins del meu cor,
una punxa m'endinyava
saba nova d'una flor.

Una punxa beneïda
d'un roser m'ha enverinat
amb la dolça refflorida
d'un voler quasi oblidat.

(Ai l'amor que es renovella
i desperta, malferit,
pel comboi de la poncella
que renaix dintre del pit)

I aquella punxa endenyosa,
guaita de l'etern roser,
va obrir la meravellosa
portella d'un jardiner.

XXXIII

Un capollet té soneta
i el vent no el deixa dormir.
Només li plau el sospir
de la feble brisanyeta.

Ai la bressada
que fila el fil
ros de l'albada
del mes d'abril!

Un capollet fa soneta
quan no és hora de dormir.
El despertará el glatir
de la meua cançoneta?

Ai la fusada
que fila el fil
de la flassada
del mes d'abril!

Un capollet fa soneta
i un batec l'ha despertat:
L'esclat d'una poncelleta
per l'alè renovellat.

Ai la brisanya,
focall subtil
de l'espadanya
del mes d'abril!

III. - DERIES TARDORENQUES

II

Enterbolits, mirant la llunyania,
— tràgic darrer deler de vore més —,
s'obren dos ulls, miralls de la follia,
quan ja mai no en la vida voran res.

Engarlandant la branca de seca garrofera,
un mort porta corbata de bast cordell d'espart.
El vol d'una falzia ens duu la primavera
fent nuus bellugadissos, giravoltant esguard.

Engronsa la garlanda la brisa marinera;
fa esclat la flor novella guarnint semat roser.
El pam de l'aspra llengua fredor d'aigua delera;
com canta, cançonera, la flor del taronger.

L'Amor, la Mort, la Vida, roden la bolangera.
Jo, sota l'olivera que hi ha vora un parat;
dins de la meua pensa, desperta borratxera
d'afanys. I un bon propòsit renaix mig ofegat.

Enterbolits, mirant'la llunyania,
— tràgic darrer deler de vore més —,
s'obren dos ulls, miralls de la follia,
quan ja mai no en la vida voran res.

III

Una fixa mirada al cel adreça
sa serenor. Cercant diví calvari,
pregant, silent, cadencial rosari,
el vell xiprer, de llum l'ànima encesa.

Fraterna llum que des de la infantesa,
amorosit ens dóna el solitari,
mostrant-nos als mortals la lleugeresa
de les coses del món. Pregó diari

ens fa, verticalment, l'arbre que prega
pels morts i els vius tot l'any. Sense senderi
bevem a doll de l'aigua que ens ofega

i anem poc a poquet cap al misteri
on l'ànima immortal potser es nega
tenint, llavors, només un cementeri.

VII

Vaig anar al Casal de la Mort
quan pel cel s'allunyaven falzies
i el meu cor, abillat d'elegies,
recercava el cast bes del conhort.
Amerat per la veu de l'enyor,
— groc ressò de plaüres finides —,
vaig trobar la sublim serenor
a recer de les fulles marcides.

XI

Dins de sa closca el caragol s'amaga
si l'aspre vent terral ganyola i crida.
A quin cau trobaré jo una manyaga,
on gaudiré la serenor, la vida
només serà neguit de saba morta,
mai no es farà cançó?

Diu l'estelada,
silent, sa veu d'argent. La nit conhorta
si l'ànima, d'un somni és amerada.

No et tanques mai l'eròtica portella
car l'esperit, sense l'amor, s'enruna.
Potser, llavors, un raig de plena lluna
faça brollar l'eterna fontanella.

XIII

El jonc esvelt, amb positura exacta,
a l'estantís d'un toll ben afermat,
té el gran empeny — si un ventallar maltracta —,
de mantenir sa verticalitat.

Podrà bufar molt fort l'humit oratge,
gregal, garbí, xaloc, ponent, mestral.
Ell, sempre dret, gaudeix son cabdillatge,
gentil, joiós i recte: Vertical!

Ai del gegant que es creu ésser de roure
i no s'esmuny d'udol passionat.
Mai no el podrà aquest vent trencar, sommoure?
Només amb dos bufecs, esgavellat.

XIV

Un poncell ha refflorit
pel deler de ma follia.
Ai del poncell que naixia
reberat pel meu neguit.

XXII

Nafrat el cor per la tenebra nua
de nit d'hivern, casal de la gelada;
corprés pel fred de la destral que sua,
— caliu gelat —, la rònega rosada;
esmaperdut pel viarany d'angoixes
d'un bròfec món, barranc sense baladre,
on només veig l'ermàs on nien moixes,
sóc vianant pel solc que ha obert l'aladre
catifador que lluu l'ànima mia,
cercant la llum que l'esperit somnia.

XXIV

Vaig voler fer volada
per pujar-me'n al cim,
i he trobat nuvolada
de boirina i polsim.

Vaig voler fer volada
allunyant-me del fum,
i he trobat la flassada
d'una tèrbola llum.

Vaig voler fer volada
per cercar un ombrall,
i he trobat bastonada,
l'acaró d'un brancall.

Vaig voler fer volada
deslliurant-me del llim,
i he trobat la brafada
del ferum i el tarquim.

XXX

Xop que fites el camí
vessant fulla mig marcida
de la branca esfereïda
pregonera de la fi.
En vore't recorda el pi
ta ja llunyana harmonia,
mentre el vol d'una falzia
sobre el cormull del sec card,
et dóna el darrer esguard,
trist comboi de l'elegia.

XXXI

Tardor. Escau la pluja.
Plaïra del capvespre
vora la llar daurada
de flames ponentines
que a l'esperit s'encenen,
ver guany de l'enyorança.
He ensobegat un son
dintre ma llunyania.
La boira dels meus ulls
davalla cristal.lines
maragdes. Agredolces,
roents, ambdues gotes
m'enflairen de records
que al cor hi fan sa estança.
Llavors, plore en silenci.
Deixeu-me estar assoles
que m'he d'acostumar.
La meua nit és llarga.
I em plau la solitud
silent de l'hora baixa.

XXXII

Trenca l'alba. Fanguissar.
Sota els verticals xiprers,
— cofreres d'exactes formes —,
fredor de marbres mullats
i aiguamoll de sabes mortes.
Fossaires han matinat
per fer-li l'enterrament
a qui perperí en capvespre
de darrer dia d'octubre.
Boirines abillen monjos
que pregunten silents rosaris.
Sota un cel de cotó fluix,
llavimudes mantellines
endolades. Semprevides,
crisantems i roses blanques
tardorenques, per als morts.
I per als vius, panellets.
Un foc follet pel clivell
d'una llosa es capitomba.
Avui festegem Tots Sants.

XXXIII

Diada d'ànimes. Misses. Rosaris.
Torxes amb flames pedrapicades,
xiprers i marbres: Casal dels Morts.
Vius que guarneixen fredes despulles.
morts que malviuen, vius que ja han mort?
Fantasmagòric davallar d'hores
espiritades. Llevant i pluja.
Contalles d'àngels i de dimonis
a les corrandes de vora llar.
Sopa de guixes, estalzim, xulles.
Metàl·lics ecos. Folles llumetes
capitombant-se per les murades
del cementeri. Flors colltorçades.
Foc, terra i aigua, — comunió eterna —,
font de la vida, do de la mort.

Diada d'ànimes. Misses. Rosaris.
Misericòrdies carmelitanes,
estols de fulles esmorteïdes,
i lletanies i lletanies
perquè s'hi salven els condemnats.

XXXIV

Mai no voldré per llit pedra de marbre
quan ma vida jaurà el son eternal.
Si em donen per dormir l'ombra d'un arbre,
siga la del xiprer, sembla immortal.

Llavors combregarà amb la mare terra
la llarga plenitud d'un ferm abraç
d'on brollarà, pel do de la desferra,
l'alè vital. I florirà el meu jaç.

I aquelles flors que gaudiran un dia
la llavimuda pau del vell xiprer,
enflairaran ma delitosa ombria.
Que bé estaré sota el florit roser!

L'aladre de la mort, font de la vida,
passionat quefer de jovent fat,
fent solcs renovellats serà la dida
que nodrirà a qui jau estantissat.

IV. - CAMINAS

I

Davallen pels cinglers
senderes costerudes
on nia l'argelaga
i el coscollós punxam.
Junyit al jou del temps,
m'adrece pel tort solc
que el meu alè aladreja
per soterrar els dies.
La pols del meu camí
s'enlaira enterbolint-me,
lluïnt les voravies,
fantasmagòrics torbs.
Malviaranyat cim:
¿Quan t'encimbellaré
per assolir la pau
de l'ésser sense nus?

II

Des del cim del turó que encimbella la vida,
— dissortat caminàs on la mort és el guany —,
pel neguit d'assolir lluminosa ferida,
he trobat la paüra d'un esquerp viarany.

Mon desig és la llum que esbargisca ma via;
mon deler, galivances, feble fruit de l'antull;
el que vull, atansar una ombrívola aimia.
I només m'acaroni l'amanyac de l'abruill.

Allà dalt jo esperava combregar amb la calma,
— jaç on dorm la plaüra del seu son l'oratgell —,
i he trobat la tenebra de la tràgica balma
que m'agafa i m'endinsa per l'indret d'un clivell.

Mentre el torb m'empentola la rufada m'enxarxa.
I lligat pels fermes pòlips pegallosos del llim,
ací caic i allà m'alce, presoner de ma xarxa,
ma malmesa desferra solca fraus pel tarquim.

III

L'empeny que jo famege i afanya els cridadissos
ressons de la muntanya que enlaira el meu deler,
¿són veritables ecos o caires xucladissos
per adreçar-me a l'ombra d'un cingle matusser?

¿Al pla he deixat poncelles de flaires estantisses
als llangorosos calzes de l'eternal roser,
per endinsar-me punxes de rònegues bardisses
cercant les greus catifes d'un son més verdader?

¿He rebutjat l'ingràvid quefer de la gavina
sobrevolant la lírica planura de l'encís,
per ofegar-me a l'aigua verdosa que enverina
la fulla tardorenca, al toll d'un barranquís?

Ai cor! Malastrugances on la boirina és llum,
trespol on, enlairada, la pols del meu camí,
guarneix amb la pudenta brafada del ferum,
l'assagador que em porta devers la meua fi.

IV

Un capell garlandat d'enlairada i boirosa cimera,
— cotó fluix que afanyós s'abatolla damunt del cimall —,
és cimbell que m'embruixa i aferma per l'ampla drecera
malanant el callís que m'allunya del pla i de la vall.

Fins fa poc l'aiguamoll i senill romanien l'estatge
vincladís de l'onada lleugera engronsant-se a la mar.
Aleshores, però, mon velam somniava l'oratge,
oblidant la dissort del camí de tornada a la llar.

Mentre al cel l'aguiló cercolava l'ombriva carena
i el sangfred esparver atalaia l'acost de la nit,
sóc al cim carregat amb el pes de la por que m'omplena
agreuçant-me l'esglai que esdevé des del fons del neguit.

I a l'ombria, vessant retrobada d'on brolla aigua freda
nata al si de l'ermàs clapissar de l'asprívol cingler,
he segut a la terra, bressol d'amorosa xifreda,
i he fruit la sonada inefable del son primicer.

Afermada al pitral de la mare que mai no es fa vella,
a redós de l'amable flassada palau del conhort,
gaurirà sa foguera d'amor jovencell la rosella
quan l'alè de la vida gemina pel bes de la mort.

V

Caminant, xafa fort perquè tens d'encimar la carena
i la fosca s'acosta lluint de tenebres la nit.

El lleuger bergantí cerca l'ull que la costa li ofrena
per no caure pels fraus a les balmes del fat malparit.

Aniràs pel vial malastruc on s'ofeguen els dies
enxarxats al cormull d'argelagues, coscolls i esbarzers;
negres corbs —hostatgers d'aquest món— fitaran voravies,
agreujant viarany vorejats d'estalons matussers.

I encaixat per filades de branques de seques savines
que engraellen l'esquerp caminàs que comporta la fi,
sols tindràs per companys les rufaques de fredes boirines
fins que atanses el cim del turó de ton tràgic destí.

V. - CANÇONS DE MARE

I

Cançó de bres,
la cançoneta
destarifada
d'una mareta
que diu... no res.

Cançó de bres,
blana catifa
d'una flassada
rossa d'albada
voreta llar,
la meravella
d'una rosella,
la blava espurna
d'un albirar.

Cançó de bres,
amorosida
veu de la mare,
joia guarnida
pel rou d'un bes,
dolça mirada
d'ulls de banús,
espavilada
per la bressada
que li fa el fus.

.....

Dorm-te, nina rosseta
goig de la mare,
dorm-te, fes dormideta
que vindrà un frare.

Ninc, nanc, ninc, nanc,
les campanes del barranc!

D'un convent de Figueroles
s'ha enfugit un motiló;
ara repica batzoles
pels carrers de Castelló.

No tingues por, regina
de la mareta,
dorm-te, perleta fina,
dorm, fes soneta.

Ninc, nanc, ninc, nanc!

Dorm-te, nina rosseta
goig de la mare,
dorm-te, fes dormideta,
vetlla el teu pare.

Les campanes del barranc,
ninc, nanc...!

VII

Fent-hi la cura del seu ramat,
cantava el pare del nin nonat:
Perquè dorga el meu fillet
i mai no tinga plorera,
vull fer-li un bres d'un pinet
del Barranc de la Teixera.
De teix hi serà el coixí;
d'espígol, la coixinera;
màrfega de romaní
i els llençols, de falaguera.

La pastoreta té el gran comboi
fent la tonada del nin, ninoi:
Perquè estiga calentet
quan el nin dorga sa albada,
de llana d'un anyellet
jo li faré la flassada.
Cardada a l'Esquilador,
la filaré a Vistabella.
La teixirà un teixidor
de colorins, a Morella.

Mentre el poeta baixa el barranc,
teix la bressada del vell ninc, nanc:
Paternal canta al ros infantó
nat a l'ombrall de la il·lusió.

VIII

Nin, ninet, ninoi, ninó!
Dorm-te, fill meu, fes soneta,
diu la mare a l'infantó.
On tindràs millor guardó
que al pitral de la mareta?

Nin, ninet, ninoi, ninó!
Com ton pare és pastoret
i jo sóc la pastoreta,
qui serà el ros anyellet
del ramat de la mareta?

Nin, ninet, ninoi, ninó!
Si el pare et comboia el bres
perquè faces dormideta,
voràs que bonic l'adreç
que ha encomanat la mareta.

Nin, ninet, ninoi, ninó!
Els llençols seran de fil;
d'estamenya, la manteta;
el fus, l'oratgell d'abril.
Qui brodarà? La mareta.

Nin, ninet, ninoi, ninó!
I perquè tinga un joguet
el seu fillet, la mareta
li farà un voladoret
enflocant-li una canyeta.

Nin, ninet, ninoi, ninó!

IX

Sota l'empar de la nit,
vora la llar masovera,
l'adolescent bressolera
comboiava el seu neguit.

A la meua ombria
cap nin no ha niat.

Jo vull ser aimia;
on serà l'amat?

Sota l'empar de la nit,
la cambra de blaus s'omplena.
L'amor maternal alena
de sublimes delers reblit.

A la meua ombria
cap nin no ha niat.

Si jo sóc l'aimia,
qui serà l'amat?

Sota l'empar de la nit,
mentre la verge somnia,
un raig de lluna teixia
la flassada del bres buit.

A la meua ombria
cap nin no ha niat.

Doncs, serè l'aimia
del ninó nonat!

X

Si segueixes sen tan puça
no seré ta bressolera.
No sigues, fill meu, tan quera,
que cridaré al moro Muça.

El fillet de la mare
no té soneta.

Dorm-te que vindrà un frare,
diu la mareta.

El xiquet que era un corcó
no vol afermar-se al pit,
i somriu xuclant-se el dit.
Que bordet és l'infantó.

El fillet de la mare
no té soneta.

Dorm-te que vindrà el frare,
diu la mareta.

La mare l'endinsa al bres
que al fillet li ha fet son pare.
No, fill meu, no vindrà el frare.
I l'amanyaga amb un bes.

El fillet de la mare
ja s'ha dormit.

Ha tingut por al frare.
o està pansit?

VI. - TENEBRES

I

Al si de Déu, no res? Gaudeix la fosca
sa immensa serenor. Tot és nonat
i alhora cridadís. I la plaüra
de l'eco llavimut de l'inefable,
— ressó ancestral de còsmiques sonades —,
ho emplena tot de rítmica cadència.
L'essència s'aglutina: Som a l'alfa.
I l'ordre universal surt aleshores.
Combreguen energètics equilibris
i l'àtom primicer encén l'espurna
d'on naix l'afinitat de la matèria.
Fecund vermell. Del foc brollarà l'aigua;
de l'amanyac de l'aigua, terra argila;
d'argila i d'esperit, fins l'harmonia
de l'ai esgarrifós que l'home clama.
Al si de Déu, ho és tot? Canta el silenci...

III

Dintre un engraellat de fil de ferro,
de l'home presoner, s'afanya l'home.
Atlant, què fas? Espolsa't eixa gepa,
lliberta de pes mort la teua esquena,
sorolla i trenca el ferro que t'ofega.
Tot és rovell. I cerca via lliure.
I, sota el sol, gaudeix la vida nova.
Al món, reblit de morts que encara viuen,
sonen càntics de vius que mai no moren.
L'esfèric estantís caurà pel cingle,
rodolarà al fossar que els astres tenen?
Si jo fos el gegant, així ho faria.

IV

Eixutes mans febrores mai no atansen
aquell no-res que enmig hi bellugueja.
Feixugues són les mans? No mai, lleugeres.
Volen nodrir-se del que avui no tenen,
tenir allò que ens manca cada dia.
Volen copsar l'amor que ens agermane,
deler, afany de llum, perquè la fosca
no és bres de l'esperit. Mans sense sexe,
tremoladisses mans: Millor seria
brunyir la corba llengua de la dalla?
El corb sempre és minvant. Mireu la lluna
fent-nos pregó de rònega mortalla.
Si no és la fosca, com pot haver-hi llum,
com primavera si abans no ha estat l'hivern?
De l'estantís sorgeix la vida nova,
la mort sempre serà font de la vida.
Però, i aqueixes mans que mai no atansen
allò que ara no hi és i a l'home obliga?

V

Formes fantasmagòriques. Són hòmens?
Eloqüents miralls de la follia,
esma perduts, llurs ulls miren, no veuen.
Han vist ja tantes pors que a sa retina
cristal·litzen colors que no s'obliden.
Llangor de freda nit, t'has fet eterna?
On és l'estel d'argent, nunci d'albada?
Jo guaite l'horitzó de cada dia
sense albirar la fi de la mortalla.
Només he entrelluscat una lluern
vora el fossar que lluu el gran cementeri.
Si d'àtom primicer nasqué la vida,
potser serà aquell cuc jaç de l'espurna
que encenga l'encenall, la humana xara?
Formes fantasmagòriques cegades,
desencaixats miralls de la follia:
Torneu a la taüt — potser s'ho valga —,
per a fruir l'esclat del resurrèxit.

IX

El torb, gola de llop, ganyola i cerca,
— ai tràngol maleït, negra rufada —,
la vida que s'esmuny per les travesses.
Bellugadís festeig de la carassa
que ens fa sa engolidora riallada,
perquè nodreix sa fam de calaveres.
Endins del torb, plaüra. Del silenci
germinarà l'amor altra vegada.
La mort maridarà amb la mare terra
per l'obra de prolífiques bactèries.
També al seu si la vida s'eternitza.
Segueix, tot just, el cicle del nitrogen.

X

Malaurat averany. Els corbs ja grallen.
Un aleteig molsut. Negra nissaga.
Guaiteu els clapissars. La calcinada
planura de l'ermàs de l'erm paisatge,
s'ha fet bres del no-res. Més erms? Paüra.
Abans, sangfreds falcons — càlides ales
missatgeres de pau —, han sembrat ferro.
Ben cert que assoliran ferma collita.
Qui els haurà dit que l'erm també gemina?
Esgarrifats, els llops, cua entre cames,
cerquen la veu silent, clam de la balma.
I el feble caragol, dintre sa closca,
en vore el torb de la rufada, prega.
Fins l'aigua dels aljubs s'ha fet pudenta.
Qui tinga set, només fel i vinagre.
Sóc sedegós. Beuré la verinosa
malastrugança de les colomes blanques?
Tinc set, samaritana, dóna'm aigua,
mesura'm la que vessa el pou del poble!
.....
Guaiteu els clapissars més erms. Paüra.

XI

Ai del vençut. Aquell qui tasta el víctor
mai no sabrà quin gust té la maragda,
maragda de la fel malcoradora
que, per ésser vençuda, és més amarga.
Si tens fam, res. Si et queixes, samugada.
Fas un no-res, i el ferro t'acaronà.
I, si més no, un Ponç Pilat novell
es fregarà les mans: Són els qui manen.
Germà, mai no has rebut les samugades?
Crucifixió perenne del calvari
que s'ha modernitzat, com li pertoca.
Ai del vençut. Aquell qui guanya sempre,
té el do de la raó, mai no s'enganya.
I tots som fills de Déu? No ho sé. Jo ho dubte.

XII

Al cel de freda nit lluu l'estelada
milers de tèrbols ulls. Fàl·lica forma,
— sangfusa fita —, comboia el naixement.
Té l'argelaga, bressol del nin albat,
esferidor punxam. Mufa el bicorne.
I un ase guit se'l mira i no se'l toca.
Guaiten tots dos, el ros nat a les punxes.
Potser vindran, qui ho sap, d'altres Herodes?
Després del bon succés la llar aguarda.
S'han abillat d'insectes els cofreres?
Llagosts i prebendades panderoles,
fins el greixut que l'unicorn galleja
i l'hemípter pudent. Tots són conlloga.
El pregadéu, més erudit i docte,
eco feixuc de veu molt engolada,
germans, els diu, la pau siga amb vosaltres:
Som festejant el naixement de l'home
que ha nat al món — ben cert —, per al bé nostre.
I signa fent la creu. El bram comença.
Llavors, com llops, però curant les formes,
farten d'allò que llurs servents serveixen.
I tot s'ho foten? No. Del molt que resta,
— malcorador oblit —, mai no res donen...

XIV

Dos ulls desencaixats i un pam de llengua
ha estat el guany del Judes. Els denaris,
tornaren a les mans blanques i pulcres
dels mercaders del temple. Quina pena
no esdevinguen més llaços de samuga.
Al món encara hi ha moltes figueres.
Judes, germà, què has fet, has venut l'home,
aquell que era com tu del mateix poble?
Almenys has ennoblit la humil figuera.
La sang fa sang, ja ho sé, però els levites
segueixen sent els amos dels denaris
fent-hi nussos gruixuts perquè prim filen.
Rabí, tu pots jutjar: Qui és el més Judes,
el foll que s'ha penjat o aquells denaris
que isqueren de les mans blanques i pulcres
dels mercaders del temple? I el món, roda.

XVI

Llorers i més llorers. I l'olivera,
— plaenta solitud —, resta oblidada
enmig de l'erm bancal. Sa verda fulla,
rep l'esquitxosa sang que vessa l'home.
Adhuc la lluna plena s'esgarrifa
en vore el groguissó rostre que sua,
— malastruc de la mort, fredor pregona —,
la malaurada fi que s'aveïna.
Tot és silent. A l'erm canta el cuquello.
Un malcarat mussol fa revolada.
El malmetedor fat que desestima
el que és més estimat, esglaia l'ombra.
El gall ja cantarà cent cops alhora
que s'esborgeix la nit, do de l'albada.
I a recer de la mort dormen els hòmens,
— sonada de la por —, sa por immensa.
I diuen ser amics? Buida paraula.
Si ferm és l'esperit, la carn és feble.

XVII

Lletraferits corcons que tot ho saben,
— creuen saber-ho tot —, diuen: Que morga.
Nosaltres som la llei. I l'home clama.
El poble humil, com el que vol és festa
per a oblidar sa fam, al crit de vítol,
festejant, plany l'escarnidor judici.
I l'innocent que ha predicat fraterna
lliberació del presoner, no gosa,
— i per a què —, dir res: Sofreix i pena.
Després tots ho sabem, capell de punxes
i un purpurí manteu; de ceptre, canya.
El títol enlairat ens mostra l'inri,
per a burlar-se més d'aquell bon home.
D'ahora ençà gaudim l'ombrosa txeca
i la congregació del Sant Ofici.
Potser, per ço, la creu siga llur símbol.

XVIII

- Dóna'm un tros de pa de ta fogassa
perquè tinc molta fam. Ma carn és prima.
I tinc tres fills petits. La malaltia
nodreix, fa temps, la llar de casa meua.
- No tens treball, germà? Només així,
— càstig del Pare Etern —, pot assolir-se
el que avui ens manca a molts per a malviure.
Tots hem de treballar, la vida és dura.
O, pren dos pessetons, guaita en què els gastes,
si abans no t'ha ventat la porta als nassos.
Llegeixes els diaris? Lletra morta
pregona viva fam: La Mort és viva.
I els homes no fan cas. I l'home clama.
Clamar en un desert? Tant s'ho valdria.
Ombres apocalíptiques cavalquen.
Ha esdevingut el signe de l'omega?

XX

Narcís es mira al fang i s'enamora.
N'és de trempat. Ses formes són perfectes.
I, llangorós, es copsa, magrejant-se,
sa enlairassada fita d'onanista,
quan Ganímeds albira des de l'ombra
de l'estantís caixer nial del tòtil,
aquella fina mà amanyagadora
d'adolescent que tasta la immatura
brollada de l'amor, albelló fàl.lic.
Gomorres sodomítiques s'enlairen
per totes les contrades. L'ambisexe
serà l'alè vital, do de l'ameba,
que «per se» ella mateixa es perpetua?
Reviscolem per assolir — novelles —,
les primitives formes de la vida?
Ai Lot, mira endavant, l'aigua no brolla
del toll minvat que lluu l'esquerpa terra:
La xara s'ha humanat, fent-se més erma.

XXII

Ressò de ferradures, cavalcada
dels quatre cavallers que precedeixen
l'enterrament joiós de la coloma
que va gaudir la pau de l'olivera?
De cavalcada, res. Motoritzades.
Un jeep darrere l'altre. Llarg rosari
d'encesa gasolina davanteja
per enflocar les foies i talaies.
Les sangonoses flames de fogueres,
s'enlairen fins al cel. Negres boirines,
— falcons, gralles i corbs —, el sol mortallen.
Al capdavant, guarnida de medalles,
— sublimació dels actes d'heroisme —,
la Guerra, somrient, amb metralleta.
Al seu costat, la Mort. Hi va abillada,
alhora que seriosa, de levita.
La Fam porta el pa blanc per repartir-lo.
La Pest tot el restant, només caldria.
I en lloc privilegiat, l'oriflamada
imatge del senyor, per més escarni
de l'home — fill de Déu? —, mort al calvari.
S'ou l'eco remorós del Pare Nostre
i la benedicció que el prec comporta.
Si així no fos, quins guanys s'assolirien?

XXIII

Fredes viscositats de serps catifen
jaços on els malsons deleren somnis,
paradisos perduts entre boirines
malastrugues de dèries tardorenques.
Tarquims són les garlandes d'aigües verdes;
l'alè pudent, pregó de sables mortes;
confús barbotejar d'asprives llengües,
el vent gelat que esgallará la vela.
Floreixen mustigades les poncelles
per la maledicció del fat que estima
que no hi ha res a fer en el món nostre?
S'acostarà la fi de la tragèdia?

XXV

Corrandes xerradisses de rates esventrades,
es xalen a les panxes per festejar combois
d'aferradissos pòlips que xuclen bavalloses
bocotes estantisses d'alès enverinats.
Un gat cervical mossega, d'un jovencell, el sexe.
La llengua d'un ofidi, cercant-hi fruits malmesos,
s'enlaira, deturant-se, eròtica i morbosa,
per totes les contrades on troba amagatalls.
Esbarts bellugadissos d'erugues inconcretes,
s'encauen, endinsant-se pels nassos i melics.
El rat-penat s'aferra a les pansides llimes
del pit d'una desferra per vore si trau sang.

XXVI

- Marineret d'ulls blaus, dis-m'ho, què atanses
des del cimall on sempre estàs de guaita?
Enterbolits, mos ulls, no res albiren;
s'han encegat de sal mirant la fosca.
Marineret d'ulls blaus, dis-m'ho, què atanses?
- Patró, no res encara, tot és negre,
la xarxa de la nit no em deixa vore.
Iestic gelat de fred. L'humit oratge,
el tràngol de la mar i el vent que udola,
fan ma nafrada carn tremoladissa.
Jo vull baixar, tinc por, la nau es queixa,
la fusta per ser vella és ja corcada.
Li manca un calafat que li guaresca
ses clivellades taules malferides.
- Marineret, no mai, guaita i atansa.
Aferma't al brancatge amb una corda
i vetlla, desvetllat, l'erma planura.
Si al mariner li manca l'esperança,
mai no vorà la fi de la tempesta:
Jesús n'està ben fart de fer miracles!
- Marineret d'ulls blaus, dis-m'ho, què atanses
des del cimall on sempre estàs de guaita?

XXVII

Al si de Déu, ho és tot? Aquelles forces
que van harmonitzar els equilibris,
— voràgine primària de l'essència —,
d'on va nàixer, roent, el primer àtom,
de dintre cap a fora es manifesten.
I mentrimentre l'home malaveja
pel món estantissat on ha de viure,
s'allunyen les galàxiques contrades
per l'obra d'expansió de l'immens cosmos.
La Terra és clivellada. L'Atlant, sua:
Segur que assolirà el desig de l'home!
Llavors tot serà quiet altra vegada.
I brollarà la veu de l'inefable
al fons de l'infinit alfa-i-omega,
raó de l'univers. La fi s'atansa.
Al si de Déu, no res? Canta el silenci...

VII. - FOSSAR DE NAUS

I

Tot és corcat
i estantissat.
Jo, esmaperdut.
Pel llavimut
jaç on la nau
gaudeix sa pau,
— pudós fossar
vora la mar —,
ganyola el vent.
El firmament
enterbolit.
L'eterna nit
dorm el vaixell.
Fins l'oratgell
penyoradís
del blau encís,
no fa cançó.
A l'horitzó,
només l'embuc
del malastruc.
L'engolidor
malmetedor
del bargantí,
s'obre camí
pel viarany
d'on brolla el plany
del desconhort,
goig de la Mort.
Sotjant l'avenc
tramuntanenc,

sóc a l'ombrall,
sota el brancall
del sec llagut.
La Vida, put.
Al meu costat
l'escarabat
pastamerder
fa el seu quefer.
Sortós nonat
bressolejat
a l'ignot bres
del dolç no-res.

II

El garbí
 mariner,
jovencell,
 fa camí
per la mar.
 Matiner,
vol volar,
 manyagar
l'estaló
 pregoner
del vaixell
 que ha finit
sa cançó.
 Malmenat,
perperit,
 ara jau
desvelat
 en un frau.
El delit
 de la nau,
recercar
 un vial
per gaudir
 i fruit
llibertat.
 Cura't bé,
garbinell,
 ton deler
afanyós.
 Gairebé,

l'escumós
 trangoleig
de l'oneig
 del mestral,
fila prim.
 De tarquim
d'un alguer
 ha filat
l'enfilat
 del mornell.

III

Sostova el pi
l'alè marí.
A vora mar
s'ou l'alénar
del vent lleuger
que, falaguer,
rondinejant,
duu al navegant
cançons d'amor.
Lluu sa blavor
el llis palau.
Sota el cel blau,
cercant l'empar
del costellar
capitombat
i calcinat
del barquerol,
l'ona, amb afany,
broda un llençol
pel brut estany
esquilladís
de l'estantís.
Tot és molsut.
Ma solitud
rep el silent
sospir del vent.

IV

Malavingut,
xalesta el vent
malcorador.
Ferst glapit
tramuntanal.
Udola el torb.
No bullirà
l'olla al foguer.
I el cel és blau
per a tothom?
Només gaudeix
el bergantí
perquè ja és mort.
L'home, però,
jau desvetllat:
Encara viu!

V

Xaloc.
Fes foc.
El jou
del bou
no juny.
S'esmuny
rabent
el vent.
I plou.
Commou
el bram
del clam
marer.
L'alguer,
pudent,
roent,
feixuc.
Embuc
d'un fat
gelat.
Pel frau,
la nau.
Es corb
el torb.
Un crit.
Neguit.
Després,
no res.
El verm
a l'erm

del mut
taüt.
I el vent,
fuent.
Res
més.

VI

Malaurat
 jovencell
que ara jaus
 soterrat.
Cavalcant
 el xaloc
per anar
 a pescar
un sorell
 maleït,
per menjar,
 ara dorms
la llangor
 de ta nit.
El llagut
 malanat,
retornat
 a l'alguer
per l'oneig
 escumós
de la mar,
 també jau
mortallat
 de corcons
i tarquim.
 Mariner,
dorm en pau
 sota el blau
remoreig.
 Fins demà,

— si esdevé —,
vetllaré
desvetllat
l'enrunat
sotanell
del vaixell
magolat,
i el teu son
primicer
d'ofegat.
Què puc fer,
mariner?

VII

Rebordonit
 i malvolent,
— sospir ardent
 d'infernai fat —,
baixa el ponent
 pel bardissar
esgrogueït.
 Vent sedegós,
ben de matí
 se'n ve a la mar
cercant l'ombrós
 rondinejar
d'un tremolí
 Resta al seu pas,
només l'ermàs
 del socarrat.
I l'espínàs
 del vell llagut
desarborat,
 s'encén brusent
vora l'alguer
 gamfaroner
del fred neguit
 d'un temps cremat.

VIII

L'oreig
 es fa
lleuger.
 i humit.
Llebeig.
 Festeig
del vent
 plaent.
El jou
 junyit
al greix
 del coll
del bou.
 Mornells.
Soroll
 del moll.
I peix
 a doll.
Cistells.
 Potser
demà
 plourà.
Només,
 al meu
redós,
 la greu
dissort
 del mort
alguer
 pudós

i el plor
 silent
d'aquell
 vaixell
corbat,
 tombat,
trencat,
 corcat,
malmés.
 Tinc por.

IX

Pel llis palau
sura un cel blau.
Sura el feixuc,
sura el corcat,
sura el tarquim
i l'estalzim,
el llard i el llim,
el corb greixut
i l'esparver,
l'escarabat
pastamerder
i l'orc alguer
estantissat.
L'humil sorell,
— peix boquimoll —,
pres al mornell,
com el donzell
malafanyat
és llavimut
al fons del frau
per on la nau
cercava el moll.

X

Per la mar
tremolins
del velam,
— gamfaró
del garbí —,
i el brular
del nacrat
caragol.
Sota el sol,
canta tot.
Canta el vent
i, plasent,
el lleu bot
mariner
solca el blau.
Però el torb
malfaent,
corbater,
famolenc,
motiló,
clapirà
sa cançó
i ens farà,
— capdancer —,
matusser
ball rodat.
Pel gelat
rodolí
d'un clivell
fosc i corb,

tots al si
d'un vaixell
cap al port
de la Mort.

XI

Lluna minvant.
 Bufa el llevant.
Ganyola el pi.
 Brama el galfí.
Reblit de llim
 i de tarquim,
embadocat,
 boquibadat,
canta el renoc.
 A poc a poc
s'abilla el cel
 de cotó-en-pèl.
Al fons del frau,
 resta la nau.
Sota el llagut
 sóc navegant
d'un món perdut.
 Lluna minvant.
Esmorteït,
 vetlle la nit.

XII

Nonat?

Finit?

Què fred el bes
rebut al bres

d'aquell no-res!

Bressolejat

no sé per qui,
dormia al si

del meu neguit

l'esquerpa fi.

I he despertat

esparverat

amb la fredor

de la suor

que lluu, nafrat,

el condemnat

a mort.

Dissort.

L'alguer

marer,

llarder,

pudent.

El mut

donzell,

fotut.

Silent

el vell

llagut.

Afany

punyent

del vent.
 Ponent.
Tot cec
 i sec,
malmés,
 encés.
Plany
 pel
frau
 la
greu
 veu
del
 corb
torb.
 Fa
fred.
 Fams.
Clams.
 Brams.
Fel.
 Gel.
Set.
 Vermis.
Erms.
 Pau?
NO!
 MORT!

VIII. — MASCARADA

I

Al si de l'escudella
surava la carn morta.
Grotesques carnestoltes
s'adrecen, brolladisses,
al món que avui s'atansa.
Celatges sangonosos
omplen de calma l'ora
roent que lluu el capvespre
d'on naix l'erma plaüra
d'una estelada insomne.
Desvetlladors dels somnis,
els ulls de la tenebra.
Al cel, la corbatura
d'esgrogueïda dalla.
L'abracadabra guaita
pel toll minvat d'un ordre.
Guadeix la Sotjadora
la pau d'un quadrilàter.
Fins l'esparver sopluga,
feixuc, vials malmesos.
Fosses, marbres, silencis,
i el plor d'una albaïna.
L'home, però, cavalca
l'esglai que esdevé al somni.

II

Malvianant les sòrdides contrades
que la caricatura obre al meu pas,
albire un món absurd que viu l'ocàs,
cafit de por i brut, vora murades.

Ençà i enllà soroll de mascarades
per suportar el pes de llur fracàs.
Tothom, llavors, s'abilla del disfràs
no siga reba, sol, les batzegades.

Sorgeixen, histriònics, novells rites
que fan més greu l'alè de la dissort
junyida al jou de cega cavalcada.

I, tanmateix, amb ells, fineixen mites
quan la senyora blanca ens mostra el port
penyoradís de parca encruïllada.

III

El malastruc passeja les dreceres
i enrrera d'ell esdevindrà la por.
Quin fat rebordonit cura la flor
que refloreix a l'erm de les cingleres?

Pertot arreu coscolles i paleres
s'endinsen pels indrets de l'humà cor
que riu i riu fins convertir-se en plor
renovellat a l'ombra de fal.leres.

Camina avant pel viarany estret
estalonat del plany i el desconhort
sense oblidar la fi que l'espervera.

Malafanyats, dos ulls — ulls de la Mort —,
llampurnen en fruir del malifet,
orc amanyac de dalla matussera.

IV

Al rònc ombradiu d'una palera,
margevorer, un esbarzer poruc;
per defugir estatge malastruc,
ara hostaleja a l'ombra de pitera.

L'esfereït fullam de la morera
nodria el famolenc gaudi del cuc;
llagrimejant rubís d'agredolç suc,
al verd cirer planyia la cirera.

Ronda de mort. Ganyola la rufaga
pels esglaons febrils de la malson
entre coscolls i punxes d'argelaga.

I, capolats, desitjaran la son,
— per combregar amb l'amanyac del verm —,
esglaonant l'esgarrifor de l'erm.

V

Docte, endolat, lletraferit, eixut,
feble, poruc, papereter, follet,
va vianant l'assagador, distret,
fent de codols son caminàs fotut.

N'és corrande i, si més no, cabut;
té la raó i restarà quiet;
si no la té t'engrescarà en un plet;
si el deixes dir, gallejarà sabut.

Malfaener empeny de l'engolat
en assolir un guany gamfaroner
i oblida el tenebrós si de la terra.

La corbatera mostra a l'esglaiat
el jaç on esdevé — bressol darrer —,
després d'assagetada, la desferra.

VI

Empentolat pel torb que l'apresona,
després de cavalcar l'enlairat cim,
davalla la vessant que duu a l'abim,
— més capitombs —, d'una aspra vall pregona.

Com barquijol quan l'abatolla l'ona.
— la mar de la dissort hi fila prim —,
l'enxarxa l'abraó gelat del llim
al si de la fredor que l'acarona.

I ballarà, com fa tothom, la dansa
que plany una dolçaina llavimuda
i el mut ressò d'un tabaler feixuc.

Amb el neguit d'on naix l'esgarrifança
serà més erm l'ermàs de l'avinguda
sota l'ombrall malmés del malastruc.

VII

Hi lluu son fruit la rònega «sisanya»
per enflocar de goig la faenera
tasca rebordonida i sagetera
que fa del viu, nial de la migranya.

Per la vessant d'ombrívola muntanya,
sota un boirós celatge de xiprera,
s'enlaira l'afermada bolangera
d'un ball perdut fuent: La Mort s'afanya.

Uns balladors se'n van i d'altres vénen
fent eternal la veu malcoradora
capdancera del ball, mala nissaga.

Sense escarots, porucs, tots s'hi avenen
quan la mortalla lluu, malmetedora,
els tremolins del torb i la rufaga.

VIII

L'he vista passejar la matinada
quan el darrer estel pregona el dia,
afanyosa i roent, seguint sa via,
pel catifós ombrall d'una pinada.

L'he vista a l'hora prima de l'albada
d'un jorn de la tardor, quan la falzia,
sota l'esguard silent de l'elegia,
s'esmuny de la fredor de l'embromada.

Jo he vist sa calavera esgrogueïda,
carassa tota ulls, mirant la dalla
per a segar, en flor, novella vida.

Mireu-la com se'n riu, ja ha fet collita.
Un metàl·lic batall, plorant, batalla
a la vella espadanya d'una ermita.

IX

Cadafalenc balum de l'impol.lut,
— tràgic deler, desig de l'encaixat —,
la màscara engarlanda la taüt:
Amb l'hàbit franciscà l'han disfrassat.

Més ert que un fus gaudeix sa solitud
i a l'altre món, ben cert, ja se n'ha anat.
No sé si ha mort de grip o constipat,
o bé d'una abeurada de l'eixut.

Deslliurament grotesc de la malson
d'aquell qui vol, vivint, fer la veu prima
i així amagar sa por amb l'avalot.

Però al vial de l'erm mai no compon
fer gàrgares amb aigua i suc de llima:
La fi del caminàs sempre és un clot.

X

Amb l'esclafit d'histèrica rialla,
— abracadàbric eco de la por —,
l'esglai hi manifesta aquell que mor
en vore el tall corbat de la godalla.

¿Potser serà la vida bordissalla,
pes mort, ferum soplujaner del plor,
vent secaner perperidor de flor,
faramaller balum, res, farfutalla?

Riure per no plorar és la collita
que es cull en aquest joc malavingut
encimbellat de groga calavera.

Un nom gravat al marbre d'una fita,
la fi de la gatzara ploranera
del torb engolidor del ball perdut.

XI

Nas de picola, prima, corrandera,
rep malmirats i cura les desfetes,
reconeguda en places i placetes
per camallarga, lletja i per santera.

Fins els trenta anys gaudia, riallera,
en tota mena de festes i festetes.
Ara a destall treballa i fa pessetes
vetllant com cal els morts: N'és, ploranera.

Sanglotegers gemecs broden llüida
relació d'aquell que el dol comporta,
al capçaler costat de la taüt.

Catrets i més catrets vora la porta
roseguen precés amb veu esmorteïda
perquè assolisca cel el llavimut.

XII

I amb la morada color de la viola,
fent joc amb la mortalla penitent,
encartonat, tremola un pensament
ballant al so del cotxe que ganyola.

Un conllogam parlejador s'endola
posant-li el to que escau l'enterrament,
que, si més no, hi fan més escaient:
El mort al clot, el viu a la cassola.

Per soplujar l'esglai del malmenat,
capdavantera creu duu la conlloga
de capellans lluïts que al món bé viu.

Sota l'humit oreig d'una aravoga,
un foc follet infant s'encén i riu,
capitombant-se al jaç d'un soterrat.

XIII

Una engolada veu de cabiscol
de rèquiems i d'amens lletraferida,
eixarma la taüt i, de seguida,
sorgeix, com cal, el cap de protocol.

No hi ha al món, bé siga festa o dol,
qui tinga la lliçó més amanida.
Ell sap organitzar la «despedida»
i és el darrer en expressar condol.

Un vell paleta atansa el seu quefer,
— amb presses perquè és tard —, quasi de nit,
anant-se'n satisfet, com si tal cosa.

Voraviant camí sols el xiprer,
la solitud de l'home perperit,
i el plor mig mustigat que fa una rosa.

XIV

Si l'home escau l'exacta positura
que correspon a aquell que han malcorat,
diuen que està cercant tres peus al gat
i el porten pel camí de l'amargura.

Si és cagadur i ha demostrat cordura
tancant sa bossa amb clau i forrellat,
serà l'amic — li cal —, d'un purpurat,
i gaudirà seràfica plaüra.

Misses, rosaris, rèquiems, lletanies,
amb més de trenta mil avemaries
com li pertoca al viu i al mort conhorta.

I si va disfrassat de penitent,
enganyarà Sant Pere en un repent:
De bat a bat se li obrirà la porta.

XV

Una remor d'ardits orapronobis,
— molsut ressò de frares benvolents —,
demanen a la Verge enlairaments
amb un ramell de misererenobis.

Ferits d'amor diví, do dels cenobis
soplujadors de doctes penitents,
més i més prec grandieloqüents
llibertadors dels mortallats oprobis.

Al gelat cor marmola lletanies
l'enfervorit fraram carmelità
amb endolats estols de kirielèisons.

S'han adreçat al cel els cristelèisons,
l'orgue els contestarà amb musiqueries,
i escamparan el poll fins l'endemà.

XVI

¿Mai no heu pensat amb quina vestimenta
se'n va l'embolcallat amb un sudari?
Amb uns quants plecs rematen un calvari,
deixant sense abillar mitja corpenta.

Així que a molts, en poc més d'una empenta,
dos capitombs i el prec complementari,
els fan actors follets d'un escenari
i el dia del juí, aire, que venta!

Al ferm ressò d'angèlic trompetaire,
el resurrèxit, vall de Josafat,
comte darrer i, tot, fil per agulla.

I què farà l'amic ressuscitat,
altra vegada viva la despulla,
si es trobarà amb l'esquena i cul a l'aire?

XVII

Tardor. Escau la pluja. Colltorçades,
pel ventallós llevant esfereïdes,
estols de fulles mig esmorteïdes
i un munt de mantellines endolades.

Som a Tots Sants. Dreceres sorregades,
plastificades flors esgrogueïdes,
i l'escarot de dones amanides
per bé enflocar les fosses i murades.

Guaites mullats dels esquerpits ossaris,
els verticals xiprers preguen rosaris
perquè assolisquen guanys els condemnats.

Per endolcir el son dels soterrats,
l'eixam poruc, content i satisfet,
s'ensucrarà fruit del panellet.

XVIII

Al sotanell reblit de foc i flama,
daurat dossier. Mostra l'escapulari
la Verge als condemnats. Comunitari
penediment, esporgamenta i... cama!

Alliberats per la primera dama
que rep els precés d'esperitat rosari,
quan cadascú assoleix l'aniversari,
l'adreça cap al cel, per això és l'ama.

I allà se'n van pujant les escaletes
de núvols blancs entre ressons d'un mèlic
càntic coral d'angelicals badalls.

Només pel prec que escau a l'ordre cèlic,
vindran, si ho vols, per repicar timbralls:
Fins de rellotge fan les animetes!

XIX

La Mort té el gran quefer, doncs, llogatera
d'estrets apartaments, el seu Casal
li rendirà més fruit que la marjal
li va donar, en vida, a la rendera.

Però com és ardida i cicatera
no mai pletejarà per un jornal;
sota el darrer impost municipal
se n'avindrà a l'hostatge, l'hostalera.

Hàbits i ciris, flors, marbres, taüts,
creus i estampetes, precés i amb d'altres guanys,
d'encondolats diners n'omplen un coci.

I així resten els vius molt més fotuts
en no comprendre els primmirats afanys.
Fer negoci amb els morts no és mal negoci.

XX

Xulles i botifarres. Llonganisses.
Llesques amb ou. Dijous llarder. Pinyata.
Udolen esgavells fent de tocata
a disfrassades veus bellugadisses.

Crits de ninots i bruixes xerradisses,
— dintre el malmés corball de la sonata —,
hostes del mateix nus, reben cantata
d'un tremolí de rates malaltisses.

Toquen a morts. Pertot arreu, borines.
Junyida por de màscares. Carasses
d'un enfigat eixam de jovenalla.

Pels carrerons s'afanyen mantellines.
Amb llurs catrets, beates fan rondalla
parlant de capellans i de bagasses.

XXI

Colles d'hòmens cabuts — semblen badocs
o gairebé disfràs de malifetes —,
dansen sota un repic de castanyetes
i, carassers, demanen albercocs.

Pels carrerons ressonen xocorocs,
— deslliurament de tràgiques desfetes? —,
i atabalats enlairen cançonetes
de l'aiguamoll vinclat als greus renocs.

Rondinejats per l'escaient plaüra
del dolçainer comboiador del ball,
sorolladors, obliden la paüra.

Malafanyant llur dissortat camí,
l'avorriment pregonarà un badall:
Boquibadats, assoliran la fi.

XXII

Doncs, ¿per què l'enlairada trajectòria del mite
que es comboia a la flama del balum estantís
nat a l'ombra de lluites on el cop és el guany
cisellat a la freda superfície del marbre?

Malanades boirines encimbellen talaies,
cantelludes dreces esdevenen al pla,
les properes carenes s'envermellen de grèvol
mentre el visc xucla sabes. I la sang sols fa sang.

Però al pla sonen càntics de gripaus i granotes
dintre el ritme sintètic de la massa coral;
corifeus i xuclaires unicorns s'escaroten
i arrematen amb visques llurs afanys perdurables.

I el ramat, avalota. I les faves contades
que avui es couen a l'olla en la cona és rovell,
trencaran la plaüra casolana del ritme
encenent la foguera d'un cap d'any fredolic.

Ça com lla banderoles fruïran lletra morta,
tirallonga ensopida d'un eixarm de mots buits.
I l'esfinx malastruga, estatisme del múscul,
guita els erms cridadissos on es gelen rostolls...!

TAULA

	<u>Pàg.</u>
Brancal.....	13
I. — VULL ASSOLIR	15
I.—Jo he vist la fam ser guany de cada dia..	17
II.—Versos nonats, al si del cor, guarneixen..	18
V.—Vull retrobar allò que el seny rebutja....	19
VII.—El sol se'n va deixant-se enceses roses....	20
VIII.—Atansar la plaïra de la veu inefable....	21
X.—S'enlairava l'alosa a trenc d'alba	22
XIII.—Ocellet matiner.....	23
II. — PRIMAVERALS AFANYS	25
II.—Travessera	27
VIII.—Ell és al si de l'eterna bressada.....	29
X.—L'escuma sembla, giravoltant-se.....	30
XIII.—La vela enamorada.....	31
XIV.—Quina enveja li tinc a la pitera.....	32
XIX.—A l'estantís.	34
XXIV.—Quan s'afanyava la primavera	35
XXVIII.—On és la Font de l'Amor, pastoret?.....	37
XXX.—Una punxa s'endinsava	38
XXXIII.—Un capollet té soneta.....	39

III. — DERIES TARDORENQUES	41
II.—Enterbolits, mirant la llunyania.....	43
III.—Una fixa mirada al cel adreça	44
VII.—Vaig anar al Casal de la Mort	45
XI.—Dins de sa closca el caragol s'amaga....	46
XIII.—El jonc esvelt, amb positura exacta.....	47
XIV.—Un poncell ha reflorit	48
XXII.—Nafrat el cor per la tenebra nua.....	49
XXIV.—Vaig voler fer volada.....	50
XXX.—Xop que fites el camí	51
XXXI.—Tardor. Escau la pluja	52
XXXII.—Trenca l'alba. Fanguissar	53
XXXIII.—Diada d'ànimes. Misses. Rosaris.....	54
XXXIV.—Mai no voldré per llit pedra de marbre. ...	55
IV. — CAMINAS	57
I.—Davallen pels cinglers.....	59
II.—Des del cim del turó que encimbella la vida.	60
III.—L'empeny que jo famege i afanya els cri-	
dadissos	61
IV.—Un capell garlandat d'enlairada i boirosa	
cimera	62
V.—Caminant, xafa fort perquè tens d'encimar	
la carena.....	63
V. — CANÇONS DE MARE.....	65
I.—Cançó de bres.....	67
VII.—Fent-hi la cura del seu ramat.....	69
VIII.—Nin, ninet, ninoi, ninó!.....	70
IX.—Sota l'empar de la nit	71
X.—Si segueixes sen tan puça	72

VI. — TENEBRES.	73
I.—Al si de Déu, no res? Gaudeix la fosca..	75
III.—Dintre un engraelat de fil de ferro.....	76
IV.—Eixutes mans febrores mai no atansen...	77
V.—Formes fantasmagòriques. Són hòmens?..	78
IX.—El torb, gola de llop, ganyola i cerca....	79
X.—Malaurat averany. Els corbs ja grallen..	80
XI.—Ai del vençut. Aquell qui tasta el víctor..	81
XII.—Al cel de freda nit lluu l'estelada.....	82
XIV.—Dos ulls desencaixats i un pam de llengua.	83
XVI.—Llorers i més llorers. I l'olivera	84
XVII.—Lletraferits corcons que tot ho saben....	85
XVIII.—Dóna'm un tros de pa de ta fogassa.....	86
XX.—Narcís es mira al fang i s'enamora.....	87
XXII.—Ressò de ferradures, cavalcada	88
XXIII.—Fredes viscositats de serps catifen.....	89
XXV.—Corrandes xerradisses de rates esventrades.	90
XXVI.—Marineret d'ulls blaus, dis-m'ho, què atansen.....	91
XXVII.—Al si de Déu, ho és tot? Aquelles forces..	92
 VII. — FOSSAR DE NAUS.	 93
I.—Tot és corcat.	95
II.—El garbí.	97
III.—Sostova el pi.	99
IV.—Malavingut	100
V.—Xaloc	101
VI.—Malaurat.	103
VII.—Rebordonit	105
VIII.—L'oreig.....	106
IX.—Pel llis palau	108
X.—Per la mar	109
XI.—Lluna minvant	111
XII.—Nonat?	112

VIII. — MASCARADA.....	115
I.—Al si de l'escudella.....	117
II.—Malvianant les sòrdides contrades.....	118
III.—El malastruc passeja les dreces.....	119
IV.—Al ròneg ombradiu d'una palera.....	120
V.—Docte, endolat, lletraferit, eixut.....	121
VI.—Empentolat pel torb que l'apresona....	122
VII.—Hi lluu son fruit la rònega «sisanya»....	123
VIII.—L'he vista passejar la matinada.....	124
IX.—Cadafalenc balum de l'impol.lut.....	125
X.—Amb l'esclafit d'histèrica rialla.....	126
XI.—Nas de picola, prima, corrandera.....	127
XII.—I amb la morada color de la viola.....	128
XIII.—Una engolada veu de cabiscol.....	129
XIV.—Si l'home escau l'exacta positura.....	130
XV.—Una remor d'ardits orapronobis.....	131
XVI.—¿ Mai no heu pensat amb quina vestimenta.	132
XVII.—Tardor. Escau la pluja. Colltorçades....	133
XVIII.—Al sotanell reblit de foc i flama.....	134
XIX.—La Mort té el gran quefer, doncs, llogatera.	135
XX.—Xulles i botifarres. Llonganisses.....	136
XXI.—Colles d'hòmens cabuts — semblen badocs.	137
XXII.—Doncs, ¿ per què l'enlairada trajectòria del mite.....	138

Aquest llibre de POEMES s'acabà
d'imprimir a Castelló de la Plana,
als obradors d'Armengot, la vespra
de la Festa del Llibre de l'any 1975.